

ปราวุตติในลังกาวตารสูตร
PARĀVṚITTI IN THE LAṆKĀVATĀRA SŪTRA

นาย รัชฎะ วัฒนศักดิ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชา ปรัชญา

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พุทธศักราช ๒๕๕๘

ปราชญ์คดีในลังกาวตารสูตร

นาย รัชฎะ วัฒนศักดิ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชา ปรัชญา

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พุทธศักราช ๒๕๕๘

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

Parāvṛitti in the Laṅkāvatāra Sūtra

Mr.Rajata wattanasakdi

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of
The Requirement for the Degree Of
Doctor of Philosophy

(Philosophy)

Graduate school

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

C.E.2015

(Copyright by Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
“ปราชญ์ในลังกาตารสูตร” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรดุษฎี
บัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา

.....
(พระมหาสมบุญ วุฑฒิกโร, ดร.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจสอบบัณฑิตวิทยาลัย

.....ประธานกรรมการ

(พระมหามชินทร์ ปุริสุตโตโม, ผศ.ดร.)

.....กรรมการ

(พระมหาฤกษ์ ตรีโน, ผศ.ดร.)

.....กรรมการ

(รศ.ดร.ประเวศ อินทองปาน)

.....กรรมการ

(ผศ.ดร.สมบัติ มั่งมีสุขศิริ)

คณะกรรมการควบคุมบัณฑิตวิทยาลัย :

พระมหาฤกษ์ ตรีโน, ผศ.ดร. ประธานกรรมการ

ผศ.ดร.สมบัติ มั่งมีสุขศิริ

กรรมการ

ชื่อผู้วิจัย

:

(นายรัชฎะ วัฒนศักดิ์)

ชื่อวิทยานิพนธ์	:	ปราวฤตติในลัทธิกาวตารสูตร
ผู้วิจัย	:	นายรัชฎะ วัฒนศักดิ์
ปริญญา	:	พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ปรัชญา)
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์	:	พระมหากษณะ ตรุโณ, ผศ.ดร., ป.ธ.๓., พธ.บ., พธ.ม., Ph.D.(Phil.) ผศ.ดร.สมบัติ มั่งมีสุขศิริ, ป.ธ.๙., พธ.บ., ศศ.ม., Ph.D.(Sanskrit)
วันที่สำเร็จสมบูรณ์	:	

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์เรื่อง ปราวฤตติในลัทธิกาวตารสูตร มีวัตถุประสงค์คือ ๑) เพื่อศึกษาปราวฤตติในลัทธิกาวตารสูตร ๒) เพื่อศึกษากระบวนการบรรลุนิพพานของเซน ๓) เพื่อศึกษาความแตกต่างระหว่างปราวฤตติและการบรรลุนิพพานของเซน ๔) เพื่อศึกษาแนวทางในการอธิบายสภาวะธรรมของเซนภายใต้กรอบคิดของเถรวาท การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ

จากการศึกษาวัตถุประสงค์ข้อที่ ๑ พบว่า ปราวฤตติในลัทธิกาวตารสูตรนั้น เกิดขึ้นในภวังคจิตหรืออภิปรัชญา เป็นการพลิกกลับเพื่อมุ่งสู่จิตเดิมแท้ ทั้งนี้ปราวฤตติมีความสอดคล้องกับความหมายของคำว่า อภิปรัชญาและสมุจเฉตปหานในพุทธปรัชญาเถรวาท ซึ่งหมายถึงการรู้ถอนในระดับฐานรากหรืออนุสัย มุ่งเน้นการละทิ้งโดยการตัดขาด

วัตถุประสงค์ข้อที่ ๒ พบว่า กระบวนการบรรลุนิพพานของเซน เป็นสภาวะแห่งการรู้แจ้งหรือตรัสรู้ เป็นการเปลี่ยนความคิดและพฤติกรรมผ่านวิธีการทั้ง ๓ ของเซน คือ การนั่งสมาธิ, การขบคิดปริศนาธรรม, และการถามตอบอย่างฉับพลัน มีเป้าหมายคือการตรัสรู้เพื่อเข้าสู่จิตเดิมแท้ แต่ไม่ได้กล่าวถึงการกำจัดกิเลสแต่อย่างใด

วัตถุประสงค์ข้อที่ ๓ พบว่า ปราวฤตติ และการบรรลุนิพพานของเซนมีความสอดคล้องกัน คือ ปราวฤตติ มีความหมายเพื่อพลิกกลับสู่จิตเดิมแท้เหมือนกับเซน แต่ไม่เน้นเรื่องการตัดกิเลส โดยยึดหลักสำคัญของมหายานคือแนวคิดโพธิสัตว์ที่จะอยู่เพื่อช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์เพื่อให้เข้าถึงนิพพานก่อนตนเอง

วัตถุประสงค์ข้อที่ ๔ พบว่าการอธิบายการบรรลุธรรมของเซนภายใต้กรอบคิดของเถรวาท นั้นอธิบายได้ด้วยแนวคิดเรื่อง ความรู้สึกตัว หรือ สมปทานการี

จากการศึกษาปราวฤตติในลังกาวตารสูตร ผู้วิจัยสนับสนุนแนวคิดที่ว่าปราวฤตติในลังกาวตารสูตรมีความสอดคล้องกับการรื้อถอนซึ่งอนุสัยเพื่อเข้าถึงนิพพาน และกับอาลัยสมุคฆาตและสมุจเฉตปหาน ในพุทธปรัชญาเถรวาท เป้าหมายสู่นิพพานโดยการกำจัดกิเลสแบบตัดขาด

Dissertation Title : Parāvaritti in the Laṅkāvatāra Sūtra
Researcher : Mr.Rajata wattanasakdi
Degree : Doctor of Philosophy (Philosophy)
Dissertation Supervisory Committee : Asst.Prof.Dr.Phamaha Grissana Taruno
Pali III, B.A., M.A. (Phil.), Ph.D (Philosophy)
Asst.Prof.Dr.Sombat Mangmeesukhsiri
Pali IX, B.A., M.A., Ph.D. (Sanskrit)

Date of Graduation :

Abstract

This dissertation entitled ‘Parāvṛitti in Laṅkāvatāra Sūtra’ has three objectives: 1) to study Parāvṛitti in Laṅkāvatāra Sūtra, 2) to study the process of Zen’s enlightenment, 3) to study the difference between Parāvṛitti and Zen’s enlightenment and 4) to study a way of explanation of Zen’s reality under the conceptual framework of Theravāda. This is a qualitative research.

In the study of first objective, it was found that Parāvṛitti in Laṅkāvatāra Sūtra is in sub-consciousness or *Ālayavijñāna* meaning the revolution or the uprooting of underlying tendencies in original mind. In fact, this is in line with the meaning of *Ālayasamugghāta* and *Samucchedpahāna* in *Theravāda* Buddhist philosophy embracing the meaning of uprooting its root or the total abandonment. In the second objective, it showed that the process of Zen’s enlightenment is the state of realization or enlightenment resulting in changing of thought and behaviour which arises through three stages, meditation, puzzling teaching out, immediate question and answer. These techniques are meant to return to original mind, no-extinction of defilements is discussed. In the third objective, its finding was that Parāvṛitti and Zen’s

enlightenment are the same; Parāvritti basically refers to the revolutionization and return to original mind as was done by Zen but it did not mean the destruction of defilements; it hinges on the Mahāyāna important ideal in order to help human beings to attain Nibbāna. In the fourth objective, it was found that the explanation of Zen's enlightenment could be done under the conceptual framework of Theravāda named mindfulness or Sampajānakāṛī and Vipassanāñāna.

In this research, the researcher supported the concept of Parāvritti in Laṅkāvatāra Sūtra to be a similar revolutionary path to completely uproot latent dispositions leading *Nibbāna* like *Ālayasamugghāta* and *Samucchedpahāna* in *Theravāda* Buddhist philosophy.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณา,เมตตา,ปัญญา, จากพระสุธีธรรมานุวัตร(เทียบ สิริญาโณ),ผศ.ดร.,และคำแนะนำอันมีค่ายิ่งของ พระมหาสมบุรณ์ วุฒิกโร,ดร. ตั้งแต่เริ่มโครงร่าง วิทยานิพนธ์ พระมหากฤษณะ ตรุโณ, ผศ.ดร. และ ผศ.ดร.สมบัติ มั่งมีสุขศิริ อาจารย์ที่ปรึกษาที่คอย ชัดเกล้าเคียงเคียงจนทำให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลงได้

ด้วยความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่ เปิดโอกาสให้ได้รับการศึกษาเพื่อความกระจำจ้งทางปัญญา ,ครู-อาจารย์ แห่งบัณฑิตวิทยาลัย รวมถึงกัลยาณมิตรร่วมชั้นเรียนปรัษฎารุ่น ๒/๒๕๕๓ ทั้งบรรพชิตและคฤหัสถ์ ที่ร่วมเปิดโลกทัศน์ทั้ง ทางโลกและทางธรรมให้กับผู้วิจัย

พระครูศาสนกิจวิมล(หนูพันธ์ ขาวสะอาด)วัดหนองเชียงทูน, พระครูพิบูลย์กิจจารักษ์ (ทอง มาก ชาครธมโม), พระครูสมุห์ประสิทธิ์ สิริปญโญ, แห่งวัดใหม่พิเรนทร์ ที่ให้โอกาสและคำแนะนำใน การปฏิบัติธรรมรวมถึงวิปัสสนาจารย์ทุกท่านที่ได้ให้ความกระจำจ้ง ทั้งในแง่ปริยัติ ปฏิบัติ และปฏิเวธ

ขอขอบคุณ ทุกชีวิตในครอบครัว วัฒนศักดิ์ และ ครอบครัว เรื่องกุล ที่ได้มอบโอกาสให้กับ ผู้วิจัยได้ศึกษาต่อเนื่อง ด้วยความอดทนและให้อภัยกับความขลาดเขลาของผู้วิจัย

สุดท้ายนี้ใคร่ ขอขอบคุณ คุณธัมมิกา พรพัฒนานิคม เจ้าหน้าที่โครงการพุทธศาสตร์ดุขฎี บัณฑิต, พระมหาพรชัย สิริวโร,ดร.หัวหน้าโครงการพุทธศาสตร์ดุขฎีบัณฑิต สาขาปรัชญา บัณฑิต วิทยาลัย

รัชฎะ วัฒนศักดิ์

๓ มีนาคม ๒๕๕๙